

# POSTANOWIENIE

O., dnia 29 czerwca 2020 roku

**Sąd Rejonowy w Obornikach I Wydział Cywilny**

w składzie następującym:

**Przewodniczący:** Asesor sądowy Tomasz Vogt-Kostecki

**Protokolant:** Elżbieta Bieliniś

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2020 roku w Obornikach

na rozprawie

sprawy z wniosku Ł. C. (C.)

przy udziale T. C., S. C.

o podział majątku wspólnego, o dział spadku, o zniesienie współwłasności

1. dokonać podziału majątku wspólnego M. C. i S. C. i działu spadku po M. C. w ten sposób, że:

a) zabudowaną nieruchomość położoną w U. 33A, stanowiącą działkę numer (...), o powierzchni 0,07 ha, dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) – przyznać na wyłączną własność wnioskodawcy – Ł. C.,

b) niezabudowaną nieruchomość położoną w U., stanowiącą działkę numer (...), o powierzchni 0,06 ha, dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) – przyznać na wyłączną własność uczestnikowi postępowania – T. C.,

2. stosunkowo rozdzielić koszty postępowania w ten sposób, że wnioskodawcę obciążyć kosztami w 79,62%, a uczestnika T. C. w 20,38% i z tego tytułu zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestnika T. C. kwotę 3.271 złotych;

3. nakazuje pobrać od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Obornikach kwotę 318,48 złotych tytułem nieuiszczonej części opłaty od wniosku;

4. nakazuje pobrać od uczestnika T. C. na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Obornikach kwotę 81,52 złotych tytułem nieuiszczonej części opłaty od wniosku.

Asesor sądowy Tomasz Vogt-Kostecki

## UZASADNIENIE

Wnioskodawca Ł. C. wniósł o ustalenie, że w nieruchomościach: zabudowanej budynkiem mieszkalnym, położonej w U. 33a o powierzchni 700 m<sup>2</sup>, dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą (...) oraz niezabudowanej, położonej w U., dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą (...) udziały współmałżonków S. C. i M. C. są równe i wynoszą po 1/2 części. Nadto wniósł o dokonanie działu spadku po M. C. i zniesienie współwłasności wyżej opisanych nieruchomości poprzez przyznanie ich na wyłączną własność wnioskodawcy bez spłat i dopłat na rzecz uczestników postępowania oraz o ustanowienie na rzecz S. C. dożywotniej bezpłatnej służebności mieszkania z prawem korzystania z wszelkich przynależności oraz z prawem swobodnego poruszania się po całej nieruchomości objętej księgą wieczystą (...), a także zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Jako wartość przedmiotu sprawy wnioskodawca podał kwotę 140.000 zł.

W uzasadnieniu wniosku wskazano, że opisane nieruchomości stanowiły przedmiot wspólności majątkowej małżeńskiej uczestnika S. C. i zmarłej M. C. w częściach równych. Spadek po zmarłej odziedziczyli po 1/3 wnioskodawca oraz uczestnicy S. C. i T. C., co wynika z postanowienia Sądu Rejonowego w Obornikach z 31-08-2009r. (sygn. akt I Ns 286/09). Stąd udziały w w/w nieruchomościach kształtują się następująco: S. C. posiada udziały w wysokości 1/2 części z tytułu udziału w majątku wspólnym oraz 1/6 z tytułu dziedziczenia po M. C., a wnioskodawca i uczestnik T. C. posiadają udziały z tytułu dziedziczenia po matce w wysokości po 1/6 części każdy z nich. Wnioskodawca podniósł, że wnioskowany podział został uzgodniony z uczestnikami, co potwierdzają załączone do wniosku oświadczenia.

Pisemnymi oświadczeniami uczestnicy postępowania S. C. i T. C. wyrazili zgodę na podział majątku i dział spadku wskazany we wniosku (k. 7-8), które podtrzymali na rozprawie w dniu 19-01-2017r. Wnioskodawca i uczestnik S. C. zgodnie wniesli, by służebność osobista mieszkania dotyczyła wyłącznego korzystania z pokoju, do którego wchodzi się z kuchni (k. 33).

Postanowieniem z dnia 19-01-2017 r. Sąd Rejonowy w Obornikach:

1. ustalił, że w skład majątku wspólnego małżeńskiego M. C. i S. C. wchodzi prawo własności:
  - a) zabudowanej nieruchomości położonej w U. 33a, stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 0,0700 ha, dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą (...),
  - b) niezabudowanej nieruchomości położonej w U., stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 0,0600 ha, dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą (...);
2. ustalił, że udziały M. C. i S. C. w wyżej wymienionym majątku wspólnym są równe;
3. ustalił, że w skład spadku po zmarłej w dniu 10 października 2004r. w U. M. C. wchodzi udział wynoszący 1/2 części w składnikach majątkowych opisanych w pkt 1 postanowienia;
4. dokonał podziału majątku wspólnego M. C. i S. C., działu spadku po M. C. i zniesienia współwłasności w ten sposób, że składniki majątkowe opisane w pkt 1 postanowienia przyznać na wyłączną własność Ł. C. – i to bez obowiązku spłat na rzecz S. C. i T. C.;
5. ustanowił na rzecz S. C. prawo nieodpłatnej, dożywotniej służebności osobistej mieszkania położonego w U. 33a, polegającej na prawie do wyłącznego korzystania z pokoju do którego wchodzi się przez kuchnię, a także na prawie do współużytkowania znajdujących się w mieszkaniu kuchni, łazienki oraz prawie swobodnego poruszania się po nieruchomości objętej księgą wieczystą (...),
6. kosztami postępowania obciążył uczestników w zakresie poniesionym.

Od powyższego orzeczenia apelacją wywiódł uczestnik postępowania T. C.. Podniósł, że rozstrzygnięcie Sądu jest niezgodne ze stanem faktycznym oraz ustaleniami stron postępowania. Wskazał, że co do zasady uznał wniosek złożony przez wnioskodawcę, jednakże jego oświadczenie w tym zakresie było oparte na zaufaniu do brata, który miał się z nim rozliczyć niezwłocznie po wydaniu postanowienia, a tego nie uczynił. Wskazał, że postanowienie o dziale spadku i zniesieniu współwłasności nie odzwierciedla jego rzeczywistej woli jako uczestnika postępowania. Nadto podał, że jest osobą schorowaną i cierpi na zaburzenia układu krwiotwórczego – z tego powodu został uznany za osobę czasowo niezdolną do pracy. Wniósł o dokonanie działu spadku po matce i zniesienia współwłasności nieruchomości w ten sposób, że: 1) na wyłączną własność Ł. C. przyznana zostanie nieruchomość położona w U. 33a zabudowana domem, w którym zamieszkuje on wraz z ojcem, 2) na jego wyłączną własność przyznana zostanie nieruchomość niezabudowana zapisana w księdze wieczystej KW nr (...).

Na skutek apelacji wniesionej przez uczestnika T. C. Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie o sygnaturze II Ca 349/17 postanowieniem z dnia 5-12-2017 r. uchylił punkt 4. zaskarżonego postanowienia i w tym zakresie przekazał

sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Obornikach, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, że w sprawie należy poczynić szczegółowe ustalenia pozwalające na ocenę żądania przedstawionego przez wnioskodawcę we wniosku z punktu widzenia przepisów regulujących zasady dokonywania podziału majątku spadkowego, w szczególności, czy przyznanie wnioskodawcy majątku bez spłat lub dopłat na rzecz pozostałych uczestników nie sprzeciwia się prawu, ani zasadom współżycia społecznego, ani też nie narusza w sposób rażąco interesu osób uprawnionych. Zachodzi również konieczność oceny żądania uczestnika wyrażonego w apelacji, a dotyczącego przyznania jemu nieruchomości objętej punktem 1. b) zaskarżonego postanowienia. Sąd Okręgowy wskazał, że jeżeli brak jest podstaw do wydania postanowienia na podstawie zgodnego wniosku uczestników, a zachodzą warunki do dokonania podziału w naturze sąd dokonuje tego podziału na części odpowiadające wartościom udziału uczestników z uwzględnieniem wszelkich okoliczności zgodnie z interesem społeczno-gospodarczym. Różnice wartości wyrównuje się przez dopłaty pieniężne. W takiej sytuacji konieczne jest określenie wartości składników masy spadkowej podlegającej podziałowi. Sąd Okręgowy zobligował Sąd Rejonowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy do poczynienia ustaleń faktycznych w powyższym zakresie i ponownego rozstrzygnięcia o żądaniach uczestników.

Na rozprawie w dniu 25-06-2018 r. uczestnicy sprecyzowali swoje stanowiska w sprawie.

Pełnomocnik wnioskodawcy podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie (k. 117).

Uczestnik T. C. podtrzymał stanowisko zawarte w apelacji, precyzując, że wnosi o przyznanie na swoją wyłączną własność niezabudowaną nieruchomość o której mowa we wniosku o powierzchni 0,06 ha [nieruchomość dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą nr (...) położoną w U.] (k. 117).

Uczestnik S. C. oświadczył, że w całości przychylił się do stanowiska uczestnika T. C., wyjaśniając, że wnosi o przyznanie nieruchomości dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą nr (...) na wyłączną własność uczestnika T. C. (k. 117).

Pełnomocnik wnioskodawcy oświadczył, iż sprzeciwia się wnioskowi uczestników z uwagi na to, że wartość niezabudowanej nieruchomości znacznie przekracza wartość schedy spadkowej która przypada uczestnikowi. Jednocześnie wskazał, iż z uwagi na to, iż uczestnik T. C. jest rencistą, który ma na utrzymaniu pięcioro dzieci nie będzie w stanie dokonać spłaty. Nadto wskazał, że nieruchomość niezabudowana stanowi całość gospodarczą z zabudowaną nieruchomością o której mowa we wniosku, i w związku z tym jej dzielenie byłoby niecelowe. Podniósł, że uczestnik T. C. jeszcze za życia spadkodawczyni darowiznę w kwocie 30 000 zł na zaspokojenie swoich potrzeb mieszkaniowych i w związku z tym na podstawie przepisu art. 1039 k.c. darowizna ta powinna być zaliczona na poczet schedy spadkowej przypadającej uczestnikowi, która to darowizna wyczerpuje schedę spadkową przypadającą uczestnikowi w całości. Ponadto stanął na stanowisk, że wartość całej nieruchomości to jest nieruchomości zabudowanej i niezabudowanej wynosi łącznie 140 000 zł - jak to wnioskodawca wskazał pierwotnie we wniosku – na dzień otwarcia spadku (k. 117).

Uczestnik T. C. zaprzeczył jakoby darowizna miała miejsce w takiej kwocie jak podała to wnioskodawca. Przyznał, że darowizny miały miejsce, wskazując, iż pamięta, że dostał darowiznę na lodówkę w kwocie 1 500 zł. Zakwestionował również wartość nieruchomości wskazaną przez wnioskodawcę, podnosząc, że obie nieruchomości o których mowa we wniosku są warte około 280 000 zł, natomiast niezabudowana działka o przyznanie której wnosi jest warta około 30 000 zł (k. 117).

Uczestnik S. C. oświadczył, że darowizny na rzecz uczestnika T. C. miały miejsce, z tym, że nie pamięta w jakich kwotach. Wskazał, że darowizny na rzecz uczestnika T. C. czynił wspólnie z żoną (k. 117).

Na rozprawie w dniu 15-10-2018 r. pełnomocnik uczestnika T. C., precyzując stanowisko w zakresie otrzymanych przez uczestnika darowizn przyznał, że były darowizny na rzecz T. C., ale były to darowizny od obojga rodziców i wartość tych darowizn wynosiła łącznie 5 000 zł (k. 139).

Pismem z dnia 22-06-2020 r. pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o: 1) zasądzenie od uczestnika postępowania T. C. kwoty 50 000 zł tytułem zwrotu nakładów na nieruchomości wspólną 2) zaliczenie darowizny otrzymanej przez T. C. od spadkobierczyni w kwocie 28 000 zł na poczet schedy spadkowej (k. 303).

Sąd Rejonowy w Obornikach postanowieniem z dnia 19-01-2017 r. wydanym w niniejszej sprawie (prawomocnym w zakresie pkt 1, 2, 3, 5) ustalił następujący stan faktyczny:

Zabudowana nieruchomość stanowiąca działkę nr (...) o powierzchni 0,0700 ha, położona w U. 33a, objęta księgą wieczystą prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Obornikach o numerze (...) oraz niezabudowana nieruchomość stanowiąca działkę nr (...) o powierzchni 0,0600 ha, położona w U., objęta księgą wieczystą prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Obornikach o numerze (...) były przedmiotem wspólności majątkowej małżeńskiej M. C. i uczestnika postępowania S. C.. Udziały małżonków we wskazanym wyżej majątku wspólnym były równe. Wartość opisanych nieruchomości wynosi 140.000 zł (okoliczności bezsporne, a nadto dowód: odpisy ksiąg wieczystych (...)) – k. 10-14, oświadczenie uczestnika S. C. – k. 33).

W dniu 10 października 2004r. zmarła M. C.. Postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2009r. wydanym w sprawie o sygn. akt I Ns 286/09 Sąd Rejonowy w Obornikach stwierdził, że spadek po M. C. na podstawie ustawy nabyli mąż spadkodawczyni S. C. i jej dzieci: wnioskodawca Ł. C. i uczestnik postępowania T. C. – po 1/3 części każdy z nich. Udziały współwłaścicieli w przedmiotowych nieruchomościach kształtują się następująco: udział S. C. 4/6 części, a udziały Ł. C. i T. C. po 1/6 części (okoliczności bezsporne, a nadto dowód: odpis postanowienia SR w Obornikach z dnia 31.08.2009r. – k. 9).

W uzupełnieniu powyższego stanu faktycznego przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy poczynił następujące ustalenia:

Budynek mieszkalny posadowiony na nieruchomości dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą o nr (...) (dalej: budynek mieszkalny) został wybudowany w 1980 roku ze środków pochodzących z majątku wspólnego S. C. i M. C.. Jest to budynek dwukondygnacyjny (prziemie użytkowe, piętro mieszkalne), niepodpiwniczony, w zabudowie wolnostojącej, wykonany w technologii tradycyjnej – murowanej. Powierzchnia użytkowa budynku wynosi 81, 08 m<sup>2</sup>. Budynek składa się z altany o powierzchni 4, 86 m<sup>2</sup>, korytarza o powierzchni 8,07 m<sup>2</sup>, łazienki o powierzchni 4, 46 m<sup>2</sup>, kuchni o powierzchni 11,88 m<sup>2</sup>, pokoju o powierzchni 18, 07 m<sup>2</sup>, pokoju o powierzchni 10, 99 m<sup>2</sup>, pokoju o powierzchni 22, 75 m<sup>2</sup>.

Budynek garażowo-gospodarczy posadowiony na nieruchomości dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą o nr (...) (dalej: budynek garażowo-gospodarczy) został wybudowany w 1981 roku ze środków pochodzących z majątku wspólnego S. C. i M. C.. Jest to budynek murowany z cegły ceramicznej i betonu komórkowego, piętrowy. Stropy i dach żelbetowe, pokrycie eternitem. Okna, drzwi i bramy drewniane. Oświetlenie na budynku. Powierzchnia użytkowa budynku to 42, 74 m<sup>2</sup>.

W okresie od wybudowania budynku mieszkalnego małżonkowie S. C. i M. C. podzielili się obowiązkami w małżeństwie w ten sposób, że S. C. pracował zawodowo, a M. C. zajmowała się domem i zarządzała finansami rodziny, nie pracując zawodowo. M. C. trzymała kilka świń, celem odsprzedaży oraz okresowo najmowała się do prac rolnych w gospodarstwach sąsiadów, a także wykonywała odpłatnie drobne prace krawieckie. Na nieruchomości od urodzenia oprócz małżonków zamieszkiwali ich synowie wnioskodawca Ł. C. i uczestnik T. C..

W 2001 r. uczestnik T. C. wziął ślub z H. C. i wyprowadził się od rodziców do S., do mieszkania (kawalerki) swojej żony. W prezencie ślubnym T. C. oraz jego ówczesna żona H. C. otrzymali od S. C. i M. C. kwotę 1 500 zł na zakup lodówki. W 2003 r. H. C. sprzedała kawalerkę w S., którą zamieszkiwała wraz z T. C. za kwotę 36 000 zł i razem kupili mieszkanie dwupokojowe w S. za kwotę 44 000 zł. W tym samym roku przed zmianą mieszkania przez H. C., S. C. oraz M. C. podarowali H. C. i T. C. kwotę 5 000 zł, w ten sposób, że kwota ta została wręczona H. C. przez M. C. w

gotówce. W latach 2001-2004 T. C. pracował w firmie w K. i osiągał miesięczny dochód w wysokości około 2000 – 2500 zł. Nadto uzyskiwał dodatkowe dochody z wyjazdu z delegacji i otrzymywał tzw. „kilometrówkę”.

Od 1980 r. do 10-10-2004 r. (śmierci spadkodawcy) w budynku mieszkalnym nie były prowadzone remonty w większym zakresie poza czynnościami zachowawczymi na niewielką skalę, jak malowanie ścian, wymiana mebli w kuchni, montaż okna w dużym pokoju, tynkowanie domu.

Po dniu 10-10-2004 r. (śmierci spadkodawcy) Ł. C. wraz z żoną J. C. (w szczególności po swoim ślubie, kiedy J. C. wprowadziła się do budynku mieszkalnego na zabudowanej nieruchomości) dokonali licznych nakładów na zabudowaną nieruchomość. W ramach poczynionych nakładów przeprowadzili: remont łazienki, (wymianę instalacji, armatury, położenie płytek ceramicznych) wymianę okien – 5 sztuk na pcv i parapetów zewnętrznych, wymianę parkietu na panele o położenie tapety w pokoju balkonowym, podniesienie sufitu w jednym pokoju – wykonanie z płyty g-k + szpachlowanie, przerobienie instalacji c.o. na miedzianą i wymiana grzejnika w pokoju balkonowym, wymiana drzwi wewnętrznych 3 sztuk z ościeżnicami, położenie paneli i tapety w korytarzu, zamurowanie okna w altanie i wykonanie szafy wnękowej, szpachlowanie i położenie nidy-gips na ścianach w altanie i wykonanie szafy wnękowej, szpachlowanie i położenie nidy gips na ścianach w altanie oraz położenie płytek ceramicznych, wymiana grzejnika i podejścia c.o. w altanie, montaż 2 sztuk rolet wewnętrznych, montaż 4 sztuk rolet zewnętrznych oraz moskitiery, wymiana papy dachowej termozgrzewalnej, remont komina i otynkowanie, zabudowa ścianką bojlera, wymiana bojlera elektrycznego, wymiana hydroforu od studni.

W budynku gospodarczym nie było remontów po 10-10-2014 r. Nieruchomość niezabudowana nie uległa zmianom. Ogrodzenie działki nie ma znaczącego wpływu wartość rynkową działki.

**dowód:** opinia biegłego rzeczoznawcy majątkowego M. B. z dnia 6-09-2019 r. (k. 182-227) , zeznania świadka P. C. (k. 139v), zeznania świadka B. C. (1) (k. 140), zeznania świadka J. C. (k. 140, 154), zeznania świadka B. W. (k. 155), zeznania świadka R. C. (k. 156), zeznania wnioskodawcy (k. 158-160), zeznania uczestnika T. C. (k. 160-161), zeznania uczestnika S. C. (k. 161-162)

Poniesione (szczegółowe wskazane wyżej) nakłady na budynek mieszkalny miały wpływ dodatni na wartość rynkową nieruchomości, dlatego, iż polepszyły standard budynku. Część z tych nakładów były dokonane jako nakłady konieczne. Większość nakładów miała miejsce w 2006 r., zużycie techniczne nakładów jest w różnym stopniu. Ogrodzenie działki nie ma znaczącego wpływu wartość rynkową działki. Wartość rynkowa zabudowanej nieruchomości dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą (...) według stanu na dzień 10-10-2004 r., a według cen aktualnych wynosi 213 400 zł, a wartość nakładów użytecznych na tę nieruchomość wynosi 59 500 zł. Wartość rynkowa niezabudowanej nieruchomości dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą (...) według stanu na dzień 10-10-2004 r., a według cen aktualnych wynosi 36 900 zł.

**dowód:** opinia biegłego rzeczoznawcy majątkowego M. B. z dnia 6-09-2019 r. (k. 182-227)

Wnioskodawca Ł. C. w 2019 roku osiągał przeciętny miesięczny dochód w wysokości 4 500 zł miesięcznie. W roku 2020 r. z uwagi na rozprzestrzenianie się (...) jego sytuacja pogorszyła się z uwagi na brak zleceń. Jego małżonka osiąga dochód w wysokości niecałych 2 000 zł miesięcznie. Na jego i małżonki utrzymaniu pozostaje jedna córka. Córka nie ma specjalnych potrzeb, uczęszcza na zajęcia dodatkowe. Stan zdrowia małżonki wnioskodawcy i jego córki jest dobry. Wnioskodawca nie poddał informacji co do swojego aktualnego stanu zdrowia. Wnioskodawca i jego małżonka nie osiągają innych dochodów, aniżeli wskazanych wyżej.

**dowód:** przesłuchanie wnioskodawcy (k. 304)

Uczestnik T. C. na chwilę orzekania prowadzi działalność gospodarczą z której osiąga przeciętny dochód w wysokości ok. 4 000 zł do 4 500 zł miesięcznie. Uczestnik nie posiada innych źródeł dochodów. W szczególności nie otrzymuje już świadczeń rentowych, które uprzednio pobierał. Na utrzymaniu ma żonę i czworo dzieci. Ma również troje dzieci na które łoży alimenty w łącznej wysokości 1 500 zł miesięcznie. Małżonka uczestnika nie pracuje. Dzieci uczestnika nie

mają specjalnych potrzeb w związku ze stanem zdrowia, uczęszczają na dodatkowe zajęcia, których miesięczny koszt wynosi ok. 100 zł. Za najem mieszkania uczestnik płaci ok. 1 500 zł miesięcznie. W związku z rozprzestrzenianiem się (...) dochód uczestnika z działalności gospodarczej spada. W maju 2020 r. był o 50% niższy od przeciętnie osiąganego.

**dowód:** przesłuchanie uczestnika T. C. (k. 304)

Uczestnik S. C. jest na emeryturze. Otrzymuje świadczenie emerytalne w wysokości 1 900 zł miesięcznie. Stan zdrowia uczestnika jest adekwatny do wieku. Na dzień orzekania uczestnik nie miał specjalnych potrzeb. Zamieszkuje w domu na zabudowanej nieruchomości o której mowa we wniosku. W punkcie 6. postanowienia Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 19-01-2017 r. ustanowiono na rzecz tego uczestnika prawo nieodpłatnej, dożywotniej służebności osobistej mieszkania położonego w U. 33a, polegającej na prawie do wyłącznego korzystania z pokoju do którego wchodzi się przez kuchnię, a także na prawie do współużytkowania znajdujących się w mieszkaniu kuchni, łazienki oraz prawie swobodnego poruszania się po nieruchomości objętej księgą wieczystą (...). Postanowienie w zakresie pkt 6. jest prawomocne.

**dowód:** przesłuchanie uczestnika S. C. (k. 304), postanowienie Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 19-01-2017 r. (k. 34)

Powyższy stan faktyczny częściowo został ustalony przez Sąd Rejonowy przy wydaniu postanowienia co do istoty sprawy z dnia 19-01-2017 r. Przedmiotowe postanowienie uprawomocniło się w zakresie, ustalenia jakie składniki majątkowe wchodziły do majątku wspólnego małżeńskiego M. C. i S. C. (pkt 1.), ustalenia, że udziały M. C. i S. C. w majątku wspólnym były są równe (pkt 2.), ustalenia, że w skład spadku po zmarłej w dniu 10-10-2004 r. w U. M. C. wchodzi udział wynoszący 1/2 części w składnikach majątkowych opisanych w pkt 1. postanowienia (pkt 3. Postanowienia). Ustalenia w tym zakresie, jako wynikające z prawomocnego orzeczenia są dla Sądu Rejonowego wiążące.

Uzupełnienia stanu faktycznego Sąd dokonał w oparciu o ww. zeznania świadków, stron postępowania oraz o opinię biegłego rzeczoznawcy majątkowego M. B.. Uzupełniony stan faktyczny był tylko częściowo niesporny między stronami. Poza przedmiotem sporu był fakt dokonywania nakładów przez wnioskodawcę i jego małżonkę na zabudowaną nieruchomość o której mowa w pozwie, natomiast sporna była wartość tych nakładów i ich charakter. Głównym przedmiotem sporu między stronami był fakt dokonania darowizny na rzecz uczestnika postępowania T. C.. Spór dotyczył kwestii w jakiej kwocie darowizna została dokonana na rzecz uczestnika i przez kogo, tzn. czy darowizna dokonała sama M. C., czy też M. C. wraz ze swoim małżonkiem S. C.. Sporna była również kwestia czy ewentualna darowizna została dokonana wyłącznie na rzecz uczestnika T. C., czy też na rzecz tego uczestnika oraz jego ówczesnej małżonki H. C.. Przechodząc do oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, wskazać należy, że zgodnie z ogólną regułą rozkładu ciężaru dowodu, wyrażoną w przepisie art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Wnioskodawca Ł. C. powołał się na fakt dokonania darowizny przez M. C. na rzecz uczestnika T. C. wywodząc z tego skutek prawny w postaci zaliczenia tej darowizny na poczet schedy spadkowej przypadającej temu uczestnikowi. W konsekwencji to na wnioskodawcy spoczywał ciężar udowodnienia tego faktu, tj. iż darowizna została dokonana wyłącznie na rzecz tego uczestnika przez M. C. oraz że była to darowizna w wysokości 28 000 zł. W ocenie Sądu ciężarowi temu wnioskodawca nie sprostał. Uczestnik T. C. przyznał, że darowizna miała miejsce, jednakże została ona poczyniona łącznie przez S. C. i M. C. w wysokości 5 000 zł i to na rzecz jego i jego ówczesnej małżonki H. C. oraz otrzymał wraz z H. C. również darowiznę od rodziców na zakup pralki jako prezent ślubny w kwocie 1 500 zł. Dla wykazania faktu darowizny wnioskodawca powołał dowody w postaci zeznań świadków K. D., P. C., B. C. (2) oraz J. C., jak również dowód z przesłuchania wnioskodawcy. Świadek P. C. zeznał, że darowizna miała być poczyniona na rzecz T. C. w kwocie 24 000 zł i dokona w czasie kiedy T. C. kupował mieszkanie w S.. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka, że taka darowizna istotnie miała miejsce. Świadek zeznał, że informację o tym, że darowizna taka miała miejsce czerpał z rozmów jakie prowadziło się w rodzinie, jednak nie był przy wręczaniu darowizny. W ocenie Sądu zeznania te stanowią co najwyżej dowód na to, że w kręgu rodzinnym uczestników postępowania mówiło się o darowiznie na rzecz T. C.. Z zeznań tych jednak nie wynika kiedy dokładnie ta darowizna miała mieć miejsce i w jakiej formie miała być dokonana. Sam świadek zeznał, że o tej darowiznie słyszał

niejako „mimochodem” podczas rozmów z członkami rodziny i nie zna szczegółów. Nadto świadek wskazał kwotę 24 000 zł, co pozostaje w sprzeczności z twierdzeniem wnioskodawcy jakoby T. C. miał otrzymać darowiznę w kwocie 28 000 zł. Pozostawały również w sprzeczności z wiarygodnymi zeznaniami uczestnika S. C., który zeznał, że darowizny w tej kwocie, ani on, ani jego małżonka nie czyniła, wskazując na niskie osiągnięte dochody. Z tych Sąd przyjął, że zeznania tego świadka nie stanowią dowodu, że darowizna w kwocie wskazanej przez uczestnika miała miejsce. Podobnie należy ocenić zeznania świadka B. C. (1), która zeznała, że darowizna na rzecz T. C. została poczyniona przez M. C. w wysokości kilkunastu tysięcy złotych. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka w tym zakresie. Pozostają one bowiem w sprzeczności z wiarygodnymi zeznaniami uczestnika S. C., nadto świadek wskazała, że wiedzę o darowiznie w tej kwocie czerpała z rozmów w rodzinie i informacji o niej nie miała od M. C. która miała tę darowiznę wręczyć T. C., ale od jej siostry a swojej matki. Zeznania te nie stanowią dowodu, że darowizna w kwocie wskazanej przez wnioskodawcę miała miejsce. Natomiast zeznania świadka J. C. choć należy uznać za wiarygodne w kwestii darowizny, to jednak nie stanowią one dowodu, że darowizna miała w miejsce w kwocie którą wskazał wnioskodawca. Nadto świadek zeznała, że darowizna na rzecz T. C. została poczyniona przez S. C. i M. C., ale nie wskazała w jakiej wysokości miała być dokonana. Zeznania świadka, iż mogła to być kwota ok. 30 000 zł – 40 000 zł stanowiły tylko przypuszczenia świadka nie zaś kategoryczne stwierdzenia, że została poczyniona właśnie w takiej kwocie. Z powyższych względów zeznania tego świadka nie stanowiły dowodu na dokonanie darowizny w kwocie na którą wskazywał wnioskodawca. Na rozprawie w dniu 19-12-2018 r. pełnomocnik wnioskodawcy cofnął wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka K. D.. Dowodu na poczynienie darowizny na rzecz T. C. nie stanowiły również zeznania wnioskodawcy. Wnioskodawcy nie był obecny przy wręczaniu rzekomej darowizny, a informacja, że taka darowizna miała miejsca miał czerpać do spadkodawczyni M. C. i rozmów w rodzinie. W ocenie Sądu zeznania jako pozostające w sprzeczności z wiarygodnymi zeznaniami S. C. oraz uczestnika T. C. należy uznać za niewiarygodne. W istocie rzeczy stanowią one mogą ewentualnie dowód tego, że o takiej darowiznie rozmawiali członkowie rodziny wnioskodawcy, a nie iż darowizna taka miała miejsce. Należy wskazać, że omówione wyżej zeznania stoją w sprzeczności z wiarygodnymi i spójnymi zeznaniami uczestników T. C. i S. C.. Nie było sporu między uczestnikami, że sytuacja majątkowa małżonków S. C. i M. C. nie była najlepsza, skoro w rodzinie regularną pracę wykonywał tylko S. C., otrzymując skromne wynagrodzenie. Dodatkowe zajęcia wykonywane przez M. C., które nie miały charakteru regularnej pracy zarobkowej, biorąc pod uwagę ówczesną siłę nabywczą pieniądza – mogły – w ocenie Sądu pozwolić małżonkom na dokonanie darowizny rzędu 6 500 zł (prezent ślubny na zakup pralki 1 500 zł i darowizna na zakup mieszkania 5 000 zł), ale nie były wystarczające na zgromadzenie kwoty 28 000 zł. Nie jest możliwe, by samymi pracami dorywczymi spadkodawczyni mogła zaoszczędzić kwotę 28 000 zł. Nadto Sąd dał wiarę uczestnikowi T. C., że darowizna była dokonana łącznie przez S. C. i M. C. na rzecz jego i jego małżonki w kwocie 5 000 zł na zakup mieszkania. W ocenie Sądu zarobki uczestnika T. C., jakie osiągał na początku XXI wieku pozwoliły mu na zaoszczędzenie kwoty, która wraz z darowizną 5 000 zł pozwoliła jemu i jego małżonce na zakup mieszkania dwupokojowego w S. po sprzedaży mieszkania należącego do H. C.. Zeznania te były spójne i logiczne i zgodne z zeznaniami uczestnika S. C., a także z zasadami doświadczenia życiowego, które wskazują, jaką kwotę można zaoszczędzić przy zarabkowaniu w sposób jaki robili to M. C. i S. C.. Należało mieć również na uwadze, że regułą jest że małżonkowie pozostający we wspólności majątkowej dokonują darowizn wspólnie. Nadto również istniejące zwyczaje biorąc pod uwagę okoliczności darowizny wskazują, że darowizn jak w niniejszej sprawie z reguły dokonuje się wspólnie na rzecz małżonków, co dodatkowa wspiera wiarygodność zeznań uczestnika T. C., które nadto zostały potwierdzone wiarygodnymi zeznaniami świadków B. W. i R. C. (w zakresie w którym świadek nie odmówił składania zeznań).

Postanowienie z dnia 18-03-2019 r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości, na okoliczności ustalenia wartości nieruchomości dla których Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgi wieczyste o nr (...), według stanu na dzień 10-10-2004 r. i cen aktualnych oraz ustalenia o oceny jakości oraz rodzaju nakładów poczynionych na przedmiotowych nieruchomościach przez wnioskodawcę i pozostałych uczestników postępowania, a także ustalenia w jaki sposób poczynione nakłady wpływają na wartość nieruchomości w chwili obecnej.

Opinia biegłego rzeczoznawcy majątkowego M. B., jest opinią jasną, spójna i zupełną. Wnioski z opinii biegłego w pełni korespondowały z tezą dowodową zakreśloną przez Sąd. Nadto biegły wskazał w oparciu o jaki materiał dowodowy sporządził opinię i z jakiej metody korzystał. Biegły ustalił, że wartość wartości nieruchomości dla których

Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgi wieczyste o nr (...), według stanu na dzień 10-10-2004 r. i cen aktualnych wynosi łącznie kwotę 250 300 zł., przy czym wartość nieruchomości zabudowanej wynosi kwotę 213 400 zł, a nieruchomości niezabudowanej kwotę 36 900 zł. Jednocześnie biegły wskazał jakie nakłady zostały poczynione na nieruchomości i jaka była wartość rynkowa tych nakładów, wskazując kwotę 59 500 zł. Nie budziło również wątpliwości, że nakłady użyteczne zostały poczynione przez wnioskodawcę i jego małżonkę.

Zarzuty do przedmiotowej opinii zgłosiły obie strony. W związku z powyższym Sąd wezwał biegłego na rozprawę, celem odniesienia się do zarzutów opinii. W opinii ustnej na rozprawie w dniu 23-12-2019 r. biegły ustosunkował się do wszystkich zarzutów sformułowanych w opinii. Biegły wyjaśnił, że na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, określił wartość nakładów, które miały charakter nakładów użytecznych, a zatem tych, które podnosiły wartość nieruchomości. Nie brał zaś pod uwagę nakładów koniecznych. Odniósł się również do kwestii istnienia przyłącza, wskazując, że przy wycenie wartości nieruchomości nie ma znaczenia dla wyceny czy przyłącze faktycznie istnieje, ale istotne jest czy możliwy jest dostęp do przyłącza i ta cecha wpływa na wycenę nie zaś faktycznie istnienie przyłącza, który to fakt na wycenę nie wpływa. Wskazał również że na wartość wyceny działki niezabudowanej nie wpływa fakt, iż na tej działce istniał dawniej staw, który następnie został zasypany. W ocenie Sądu wyjaśnienia biegłego w opinii ustnej nie budzą żadnych wątpliwości. Żadna ze stron – po opinii ustnej - nie wniosła o przeprowadzenie dowodu z pisemnej uzupełniającej opinii tego samego lub innego biegłego. W konsekwencji Sąd uznał, że opinia pisemna w połączeniu z ustną opinią uzupełniającą, zgodnie z przepisem art. 278 k.p.c. jest w pełni przydatna dla rozstrzygnięcia sprawy.

### **Sąd Rejonowy zważył, co następuje:**

W niniejszej sprawie z uwagi na fakt, że przedmioty wchodzące w skład spadku stanowiły równocześnie składniki majątku wspólnego małżeńskiego zaszła konieczność dokonania – poza działem spadku – także podziału majątku wspólnego.

Reguły dotyczące podziału majątku wspólnego małżonków nie zostały w sposób samodzielny regulowane przez ustawodawcę. Poprzez dyspozycję art. 46 k.r.i.o. do podziału majątku objętego wspólnością majątkową znajdują odpowiednie zastosowanie przepisy o dziale spadku, a zatem – odpowiednio przepisy dotyczące zniesienia współwłasności ułamkowej (art. 46 k.r.i.o. w zw. z art. 1035 k.c.).

Norma prawna zawarta w art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 k.p.c. wskazuje, że w postępowaniu o podział majątku wspólnego sąd z urzędu ustala skład i wartość majątku wspólnego byłych małżonków. Wartość tychże składników ustala się według ich stanu na moment ustania wspólności majątkowej małżeńskiej, a według aktualnych cen z chwili zamknięcia rozprawy. Jeżeli podział tego majątku następuje na mocy postanowienia Sądu, wartość poszczególnych udziałów może być wyrównana przez spłaty i dopłaty pieniężne. Jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek (art. 46 k.r.i.o. w zw. z art. 1035 k.c. w zw. z art. 212 k.c.). Przepis art. 684 k.p.c. stanowi, że skład i wartość spadku ulegającego podziałowi ustala sąd. W myśl art. 688 k.p.c. do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zniesienia współwłasności, a w szczególności art. 618§2 i 3 k.p.c.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, że wartość składników majątkowych wchodzących do majątku wspólnego zmarłej M. C. i uczestnika postępowania S. C. (którego skład został już wcześniej ustalony prawomocnie postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 19-01-2017 r.) według stanu na dzień otwarcia spadku, a według cen aktualnych wynosi 250 300 zł (z czego wartość nieruchomości zabudowanej wynosi 213 400 zł, a niezabudowanej 36 900 zł). Biorąc pod uwagę, że wnioskodawca wspólnie ze swoją małżonką J. C. poczynili na zabudowanej nieruchomości nakłady użyteczne o łącznej wartości 59 500 zł, to kwota ta nie mogła podlegać zaliczeniu na schedę spadkową żadnego z uczestników postępowania, a zatem tę kwotę należało odjąć od wartości majątku podlegającego podziałowi (213 400 zł (wartość nieruchomości zabudowanej na którą poczyniono nakłady) – 59 500 zł (wartość nakładów na nieruchomość zabudowaną) = 153 900 zł; 36 900 zł (wartość nieruchomości niezabudowanej) + 153 900 zł (wartość nieruchomości zabudowanej pomniejszona o wartość nakładów) = 190 800 zł (wartość majątku



podlegającego podziałowi w ramach działu spadku po M. C., podziału majątku wspólnego S. C. i M. C. i zniesieniu współwłasności). W konsekwencji wartość majątku podlegającego działowi spadku, podziałowi majątku wspólnego i zniesieniu współwłasności wynosiła 190 800 zł.

Prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 19-01-2017 r. ustalono, iż w skład spadku po M. C. wchodzi udział wynoszący  $\frac{1}{2}$  części w prawie własności opisanych wyżej nieruchomości.

W myśl art. 212 k.c. jeżeli zniesienie współwłasności następuje na mocy orzeczenia sądu, wartość poszczególnych udziałów może być wyrównana przez dopłaty pieniężne. Przy podziale gruntu sąd może obciążyć poszczególne części potrzebnymi służebnościami gruntowymi (§1). Rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego (§2). Jak wskazuje się w orzecznictwie, współwłasność jest stanem przejściowym, a w świetle przepisów art. 211 k.c. i art. 212§2 k.c. podział fizyczny rzeczy (podział naturalny) jest podstawowym sposobem zniesienia współwłasności (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 lutego 2004r., III CK 220/02, M.Prawn. 2004/16/757, postanowienie Sądu Najwyższego z 9 września 2011r., I CSK 674/10, LEX nr 960518). Podkreśla się, że ów sposób zniesienia współwłasności jest preferowany przez ustawodawcę, jako najbardziej sprawiedliwy i pożądany. Dlatego też, jeżeli zniesienie współwłasności następuje z mocy orzeczenia sądu, sąd powinien przede wszystkim brać pod uwagę ten sposób wyjścia ze współwłasności, chyba że współwłaściciele żądają przyznania rzeczy wspólnej jednemu z nich w zamian za spłaty albo sprzedaży stosownie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. W braku takich żądań sąd powinien ustalić, czy istnieje fizyczna i prawna możliwość podziału (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2001r., V CKN 1436/00, LEX nr 52398, z 30 października 1978r., III CRN 214/78, LEX nr 8143; analogicznie postanowienie Sądu Najwyższego z 7 lipca 2000r., III CKN 278/00, LEX nr 964465).

Odnosnie sposobu podziału uczestnicy podziału nie byli zgodni co do tego komu mają przypaść poszczególne składniki majątkowe, będące przedmiotem postępowania. Zgodnie z wytycznymi Sądu Okręgowego w Poznaniu, że jeżeli brak jest podstaw do wydania postanowienia na podstawie zgodnego wniosku uczestników, a zachodzą warunki do dokonania podziału w naturze sąd dokonuje tego podziału na części odpowiadające wartościom udziału uczestników z uwzględnieniem wszelkich okoliczności zgodnie z interesem społeczno-gospodarczym. Różnice wartości wyrównuje się przez dopłaty pieniężne. W takiej sytuacji konieczne jest określenie wartości składników masy spadkowej podlegającej podziałowi.

Wartość masy podlegającej podziałowi wynosiła 190 800 zł. Przy czym uczestnikowi S. C. przypadał udział w wysokości  $\frac{1}{2}$  części z tej kwoty z uwag na fakt, że nieruchomości stanowiły przedmiot wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej S. C. i M. C., która to wspólność ustała w wyniku śmierci M. C.. Pozostały udział w przedmiotowych nieruchomościach przypadał uczestnikom postępowania stosownie do udziałów uczestników spadku po M. C.. Zgodnie z prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 31-08-2009 r. w sprawie o sygnaturze I Ns 286/09 spadek po M. C. nabyli S. C., Ł. C. i T. C. po  $\frac{1}{3}$  każdy z nich. W konsekwencji udziały w majątku podlegającym podziałowi wynosiły: udział S. C.  $\frac{4}{6}$  części, udział Ł. C.  $\frac{1}{6}$  części, udział T. C.  $\frac{1}{6}$  części. Zgodnie z treścią przepisu art. 1039 § 1 k.c. jeżeli w razie dziedziczenia ustawowego dział spadku następuje między zstępnymi albo między zstępnymi i małżonkiem, spadkobiercy ci są wzajemnie zobowiązani do zaliczenia na schedę spadkową otrzymanych od spadkodawcy darowizn, chyba, że z oświadczenia spadkodawcy lub z okoliczności wynika, że darowizna lub zapis windykacyjny zostały dokonane ze zwolnieniem od obowiązku zaliczenia. Zgodnie z § 3 nie podlegają zaliczeniu na schedę spadkową drobne darowizny zwyczajowo w danych stosunkach przyjęte. W ocenie Sądu darowizna w kwocie 1 500 zł dokonana przez M. C. i S. C. na rzecz T. C. i jego ówczesnej żony H. C., jako darowizna dokonana w prezencie ślubnym, stanowi drobną darowiznę zwyczajowo w danych stosunkach przyjętą, a zatem nie podlega zaliczeniu na schedę spadkową. Natomiast darowizna w kwocie 5 000 zł dokonana przez M. C. i S. C. na rzecz T. C. i jego ówczesnej żony H. C. podlega zaliczeniu na schedę spadkową T. C., ale tylko do wysokości 2 500 zł, z uwagi na to, że była to darowizna na poczynioną również na rzecz H. C., a zatem zaliczeniu podlega tylko ta część darowizny, która przypadła temu uczestnikowi, czyli kwota 2 500 zł. Zatem do wartości masy majątkowej podlegającej podziałowi należało jeszcze doliczyć kwotę 2 500 zł co daje łączną wartość 193 300 zł. Stosownie do wysokości udziałów uczestnikom powinny przypaść składniki majątkowe stosownie do wartości ich udziałów. S. C. winny zatem przypaść

składniki majątkowe o wartości 128 866, 66 zł (4/6 z 193 300 zł), Ł. C. składniki majątkowe o wartości 32 216, 66 zł (1/6 z 193 300 zł), natomiast T. C. składniki majątkowe o wartości 32 216, 66 zł (1/6 z 193 300 zł), pomniejszone o wartość otrzymanej przez niego zaliczalnej darowizny w kwocie 2 500 zł, a zatem składniki majątkowe o wartości 29 716, 66 zł. Wartości sched T. C. i Ł. C. nie pokrywają wartości żadnego w dwóch składników majątkowych podlegających podziałowi. Jednakże należało mieć na uwadze, że uczestnik S. C. wniósł o dokonanie podziału w ten sposób, aby zabudowana nieruchomość przypadła Ł. C. a niezabudowana nieruchomość T. C.. Oświadczenie tego uczestnika należało w ocenie Sądu rozumieć w ten sposób, że wniósł o podział przypadającego mu majątku pomiędzy pozostałych uczestników w ten sposób, aby T. C. otrzymał niezabudowaną nieruchomość, a Ł. C. zabudowaną nieruchomość bez obowiązku spłaty S. C. przez każdego z tych uczestników. W ocenie Sądu Stanisław C. mógł w ten sposób zadysponować przypadającą mu częścią majątku. Dyspozycja taka nie sprzeczna z przepisami prawa, ani nie prowadzi do jego obejścia. Jednocześnie jest zgodna z zasadami współzycia społecznego, biorąc pod uwagę, że S. C. przysługuje służebność osobista mieszkania na zabudowanej nieruchomości. Niezabudowana nieruchomość nie stanowi jednej całości z nieruchomością zabudowaną, dlatego też nie istniały przeszkody do przyznania jej uczestnikowi T. C. na wyłączną własność przy przyznaniu nieruchomości zabudowanej wnioskodawcy. Uwzględniając zatem wartość poszczególnych składników majątkowych i wartości majątku przypadające poszczególnym uczestnikom, a także stanowiska stron i zasady współzycia społecznego Sąd dokonał podziału majątku wspólnego M. C. i S. C., działu spadku po M. C. i zniesienia współwłasności, w ten sposób, że:

c) zabudowaną nieruchomość położoną w U. 33A, stanowiącą działkę numer (...), o powierzchni 0,07 ha, dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) – przyznać na wyłączną własność wnioskodawcy – Ł. C.,

d) niezabudowaną nieruchomość położoną w U., stanowiącą działkę numer (...), o powierzchni 0,06 ha, dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) – przyznać na wyłączną własność uczestnikowi postępowania – T. C.,

o czym orzeczono w pkt 1. postanowienia na podstawie wyżej powołanych przepisów.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 520 § 2 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników. W realiach niniejszej sprawy nie było podstaw do obciążania kosztami uczestnika S. C., skoro w wyniku przeprowadzonego postępowania nie otrzymał on żadnego składnika majątkowego. Koszty zatem należy rozdzielić stosunkowo pomiędzy uczestników postępowania stosownie do wartości składników majątkowych, które zostały im przyznane. Łączną wartość składników majątkowych wynosiła 193 300 zł, z czego T. C. otrzymał składniki majątkowe o wartości 39 400 zł (36 900 zł – wartość nieruchomości niezabudowanej + 2 500 zł – wartość otrzymanej zaliczalnej darowizny) co stanowiło 20, 38 % wartości składników majątkowych, a T. C. otrzymał składniki majątkowe o wartości 153 900 zł (wartość nieruchomości niezabudowanej z odliczeniem nakładów), co stanowiło 79, 62 % wartości składników majątkowych. Na koszty poniesione przez wnioskodawcę złożył się: opłata od wniosku w kwocie 600 zł, koszty zastępstwa prawnego w wysokości 3 600 zł w I instancji, opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, oraz koszty opinii biegłego poniesione z uiszczonej zaliczki w kwocie 1 304,61 zł, a zatem łącznie kwota 5 521, 61 zł. Na koszty poniesione przez uczestnika T. C. złożyły się: koszty zastępstwa prawnego w wysokości 3 600 zł w I instancji, opłata od apelacji w wysokości 600 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, oraz koszty opinii biegłego poniesione z uiszczonej zaliczki w kwocie 1 304,61 zł, a zatem łącznie kwota 5 521, 61 zł. Ogółem koszty poniesione przez wnioskodawcę i uczestnika T. C. wyniosły 11 043, 22 zł. Stosunkowo wartości uzyskanych składników majątkowych wnioskodawca powinien ponieść 79, 62 % kosztów, czyli koszty w kwocie 8 792, 61 zł, a uczestnik T. C. powinien ponieść 20, 38 % kosztów, czyli koszty w kwocie 2 250, 61 zł. Mając powyższe na uwadze należało zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestnika T. C. kwotę 3 271 zł tytułem zwrotu kosztów (5 521, 61 zł (koszty poniesione) – 2250, 61 zł (koszty, które uczestnik obowiązany był ponieść), o czym orzeczono w pkt 2. postanowienia na podstawie powołanych przepisów.

Jednocześnie – z uwagi na to, że postępowanie stało się w toku sprawy postępowaniem, spornym – należało stosunkowo rozdzielić na podstawie przepisu art. 113 § 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych koszty opłaty uzupełniającej od wniosku w wysokości 400 zł, której nie miała obowiązku uiścić w toku postępowania żadna ze stron, stosownie do wyniku sprawy. Mając powyższe na uwadze w pkt 3. postanowienia sąd nakazał pobrać od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Obornikach kwotę 318, 48 zł tytułem nieuiszczonej części opłat od wniosku (79, 62 % z kwoty 400 zł), a pkt 4. postanowienia sąd nakazał pobrać od uczestnika T. C. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Obornikach kwotę 81, 52 zł tytułem nieuiszczonej części opłat od wniosku (20, 38 % z kwoty 400 zł).

asesor sądowy Tomasz Vogt-Kostecki